

Motion till riksdagen

1989/90:Sk323

av Agne Hansson och Marianne Jönsson

(båda c)

Beskattningen av resor med egen bil i tjänsten, m.m.

Riksdagen bör omgående upphäva sitt beslut om försämrade reseavdrag för egen bil i tjänsten. Införandet av moms på energi bör ersättas med punktskatter på energi. Dessa beslut är nödvändiga för att inte människor som bor i glesbygden, personal som arbetar inom vård och omsorg eller på annat sätt är beroende av sin egen bil och saknar alternativa kommunikationsmöjligheter, inte skall drabbas orättvist. Socialdemokraternas och folkpartiets genomförda beslut om försämrade reseavdrag och införande av moms på energi slår särskilt hårt mot glesbygdslän som t ex Kalmar län med stort behov av servicetjänster inom äldreomsorg och socialomsorg i övrigt och där många bor spritt.

Olyckliga riksdagsbeslut

Riksdagen har för beskattningsåret 1990 beslutat sänka avdraget för kostnad för egen bil i tjänsten från 20 kr./mil till 12 kr./mil. Det innebär att skillnaden mellan den faktiska ersättningen och avdragsdelen i nuläget 8 kr./mil i fortsättningen blir beskattad. Samtidigt beslutade riksdagen att momsbelägga bensinen vilket motsvarar en bensinprishöjning med ca 1:60 kr./liter. Bakom beslutet står socialdemokraterna och folkpartiet.

Besluten innebär dramatiskt ökade kostnader för alla som är beroende av bil antingen i tjänsten, till och från arbetet eller bor på ett sådant sätt att andra resealternativ saknas. De har inte som andra, med alternativa trafikmedel att tillgå, möjlighet att undvika kostnadshöjningen.

Kalmar län ett glesbygdslän

Kalmar län är ett typiskt glesbygdslän där många bor på ett sådant sätt att bilen är nödvändig för att samhället skall fungera.

Enligt SCB:s statistik pendlar 10 % av länets sysselsatta till arbetsplats utanför kommunen. Räknas in- och utpendling tillsammans över kommungräns får man ett pendlingsantal på ungefär 25 000. Det är en fjärdedel av länets alla förvärvsarbetande. Till det kommer alla som pendlar till och från arbetet i den egna kommunen.

I t ex Västerviks kommun bor 45 % av befolkningen utanför centralorten. Över 25 % bor på rena landsbygden.

Låglönelän

Mot. 1989/90
Sk323

Kalmar län är också ett låglönelän. För att belysa detta har vi tagit fram följande tabell från SCB:s statistik.

Tabell 1. Inkomstligan i Sverige. Länen rangordnade efter taxerad medelinkomst 1987 län för län.

Placering	Län	Taxerad medelinkomst	Beskattningsbar medelinkomst
1	Stockholm	99 600	95 300
2	Göteborgs och Bohus	87 100	82 100
3	Uppsala	84 900	80 400
	Riket	84 700	79 900
4	Malmöhus	84 000	79 300
5	Västmanland	83 600	78 700
6	Norrbottn	82 500	77 800
7	Södermanland	82 300	77 000
8	Östergötland	81 600	76 500
9	Örebro	81 500	76 200
10	Västernorrland	81 300	76 000
11	Älvsborg	80 700	75 300
12	Västerbotten	80 300	75 300
13	Gävleborg	80 300	74 700
14	Halland	79 800	74 700
15	Jönköping	79 500	74 400
16	Kopparberg	79 200	73 800
17	Värmland	79 100	73 600
18	Kronoberg	78 000	72 800
19	Skaraborg	77 600	72 300
20	Blekinge	77 000	72 500
21	Kristianstad	76 900	71 900
22	Kalmar	76 100	70 500
23	Jämtland	75 700	69 900
24	Gotland	73 100	67 900

Rangordningen är gjord med hänsyn tagen till den taxerade medelinkomsten.

En analys av inkomststrukturen för länets skattebetalare visar entydigt på Kalmar län som ett typiskt låginkomstlän. Länet ligger trea från slutet när det gäller medelinkomstfördelningen i landet. Huvuddelen redovisar en taxerad inkomst understigande 120 000 kr. Länet är dåligt företrätt bland inkomsttagare i de produktivaste åldrarna och medelinkomsten understiger klart riksgenomsnittet i samtliga åldersgrupper. Inte i någon åldersgrupp uppgår medelinkomsten till 100 000 kr.

Många äldre

Andelen äldre är hög i Kalmar län. Var femte länsinvånare är ålderspensionär. Åldersfördelningen framgår av följande tabell.

Tabell 2. Andelen äldre i länets kommuner 1988 (av hela befolkningen)

Kommun	andel över 65 år i %	andel över 80 år i %
Västervik	20,8	5,0
Vimmerby	20,2	4,8
Hultsfred	22,1	5,4
Högsby	25,8	7,1
Oskarshamn	19,0	4,5
Mönsterås	19,3	4,3
Nybro	21,0	5,2
Emmaboda	20,4	4,7
Kalmar	18,4	4,5
Torsås	23,8	6,4
Mörbylånga	18,4	4,4
Borgholm	24,3	6,0
Kalmar län	20,3	4,9
Riket	17,8	4,1

Medan ungdomsgrupperna varje år åderlåts, fortsätter antalet äldre att öka i länet. Antalet nyblivna pensionärer stagnerar dock och minskar till och med något i intervallet 70-74 år. Däremot fortsätter den kraftiga ökningen av de äldre över 80 år. 1988 var 11 756 av länets invånare 80 år eller äldre. Detta är mer än 400 fler än vid föregående årsskifte. Det ställer ständigt krav på ökad vård och omsorg.

Alla länets kommuner överskrider klart rikets genomsnittandel, såväl vad avser åldersgruppen över 65 år totalt som gruppen 80 år och äldre. Endast Jämtland har högre åldersfaktor än Kalmar län.

Olyckliga konsekvenser för Kalmar län

Av detta följer att de fattade besluten om försämrade villkor för ersättning för egen bil i tjänsten och bensinprishöjningen slår mycket orättvist och kommer att drabba län som Kalmar län mycket hårt.

Huvuddelen av länets inkomsttagare kommer att tvingas leva med lägre nettinkomst efter skatt. Över 80 % av länets inkomsttagare har en taxerad inkomst under 120 000 kr. och kommer följaktligen att få en mycket liten andel av skattesänkningen som inte väger upp de stora extra kostnader som följer av de försämrade villkoren i samband med ersättning för bil i tjänsten och de höga bensinkostnaderna.

Avfolkningen av landsbygden och de mindre orterna kommer att accelerera än mer när folk inser att de inte har ekonomiska möjligheter att bo kvar pga för dyra bilkostnader och avsaknad av resealternativ.

Pga den höga åldersstrukturen föreligger ett stort behov av vård och omsorg i länet. Därav följer att ett proportionellt större antal som arbetar inom vårdsektorn i Kalmar län drabbas av försämrade ekonomiska villkor genom de försämrade ersättningsreglerna.

Besluten missgynnar Kalmar län särskilt hårt i fråga om att rätt utnyttja resurshushållning, effektivitet, låg kostnadsutveckling och låga kommunal-skatter. Detta blir fallet när den egna bilen i tjänsten skall ersättas av tjänstebilar eller höjda ersättningar till personalen.

Särskilt många privatbilar kommer att utnyttjas sämre. Det medför ett försämrat samhällsekonomiskt resursutnyttjande i Kalmar län.

Mot. 1989/90
Sk323

Onödigt höga kostnader för kommuner och landsting tvingar upp en redan hög kommunal- och landstingsskatt på en ännu högre nivå. Kommunalskattehöjningarna leder därmed inte som skattereformen var tänkt till lägre utan högre skattetryck för det stora flertalet i Kalmar län.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att upphäva sitt beslut från den 15 december 1989 om att försäkra villkoren för resor med egen bil i tjänsten,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om punktskatter på energi som ersättning för den momsbeläggning på energi som beslutades den 15 december 1989.

Stockholm den 16 januari 1990

Agne Hansson (c)

Marianne Jönsson (c)